

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.462/2025/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a Dr. N.-L. A. R. bírósági titkár és a Dr. Sz. N. bíró által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 32.Pk.20.031/2025/23. számú végzése ellen a kérelmező részéről 15. és a kérelmezett részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, azt fellebbezett részében részben megváltoztatja és a kérelmezett által a kérelmezőnek fizetendő vagyoni elégtétel összegét 766 400 (hétszázhatvanhatezer-négyszáz) forintra leszállítja; mellőzi a kérelmező kötelezését az állam javára eljárási illeték megfizetésére és megállapítja, hogy az állam terhén maradó illeték összege 36 684 (harminchatezer-hatszáznyolcvannégy) forint. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Megállapítja, hogy 42 852 (negyvenötezer-nyolcszázötvenkét) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező 2016. augusztus 9. napján terjesztett elő keresetlevelet a bíróság megnevezése, amelyet 2016. október 15. napján jogerős 5.P.22.9../2016/2. alatti végzéssel a perbíróság megnevezése (a továbbiakban: perbíróság) rendelték átteni, ahová azonban az eljárás iratai ténylegesen csak 2018. július 26-án érkeztek meg. A perbíróság a keresetlevelet – eredménytelen hiánypótlást követően – 8.P.21.5../2018/8. alatti végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította, ezen végzést a kérelmezett 2019. szeptember 10-én kelt végzéssel helybenhagyta. A felperes keresetét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 131. §-ára hivatkozva 2019. december 11. napján terjesztette elő ismét. A PXX.20.0../2020 szám alatt folyt eljárás a felek közös kérelmére történt szünetelést követően 8.P.XX.20.3../2021 szám alatt folytatódott; majd a perbíróság a keresetlevelet a felperes keresetfelemelése folytán 2022. január 14-én jogerős végzéssel a törvényszék megnevezése tette át. A kérelmezett 33.P.20.2../2022/61. szám alatt 2024. május 16. napján hozott elsőfokú ítélettel a felperes keresetét elutasította; a ítéltábla megnevezése 2024. október 22. napján meghozott, és a felperes jelenlétében kihirdetett 4.Pf.20.4../2024/6. alatti ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A kérelmező felülvizsgálati

kérelme folytán eljáró Kúria 2025. július 1. napján kelt, Pfv.II.20.0../2025/11. alatti ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A kérelem és az ellenirat

[2] A kérelmező 2025. január 2. napján előterjesztett, majd módosított kérelmében a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (továbbiakban: Pevtv.) alapján a 2016. július 22. (a keresetlevél állított benyújtása) és 2024. december 6. (a másodfokú határozat kézbesítése) között számított 3057 napra vonatkozóan kérte kötelezni a kérelmezettet 1 222 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésére.

[3] A kérelmezett az elleniratában kérte a kérelem elutasítását. Állította, hogy az eljárás kezdő napja 2016. augusztus 9., amikor a felperes személyesen a keresetlevelet benyújtotta; a másodfokú eljárási szakasz vége 2024. október 22. napja, mivel a másodfokú határozat kihirdetésén a kérelmező jelen volt. Az eljárás számított időtartama így 2995 nap. Az eljárás számított időtartamából

a) a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján kérte levonni a 2016. november 14. és 2018. szeptember 24. közötti 679 napot, mivel az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedését követően a bíróság nem küldte meg az iratokat az illetékes bíróságnak és a kérelmező nem élt az eljárás elhúzódása miatti kifogással; a levonandó időtartamot a perbíróság érdemi intézkedéséig határozta meg.

A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kérte a következő időtartamok levonását:

b) a 2018. október 5. és 2018. december 4. napja közötti 60 napot, mivel a kérelmező saját címét hiányosan tüntette fel, így részére a kézbesítés előbb sikertelen volt;

c) a 2016. augusztus 9. és 2019. december 11. közötti 1219 napot, mivel a jogi végzettséggel rendelkező kérelmezőtől elvárható lett volna a keresetlevél idézés kibocsátására alkalmas formában való előterjesztése;

d) a 2020. szeptember 8. és 2021. február 10. közötti 155 napot a felek közös kérelmére elrendelt szünetelés okán;

e) a 2022. január 14. és 2022. április 12. közötti 88 napot arra hivatkozva, hogy a kérelmező visszaélő módon alkalmazott keresetmódosítására tekintettel kellett az ügy kérelmezetthez való áttételéről rendelkezni;

f) mivel a tárgyalás elhalasztását a felek közösen kérték egyezség reményében, a 2022. július 5. és 2022. október 20. közötti 107 napot;

g) a 2024. január 22. és 2022. március 6. közötti 44 napot, mivel a szakértői szemlét a kérelmező oldalán felmerült okból kellett elhalasztani.

h) Az eljáró bíróság érdekkörén kívüli okra tekintettel kérte figyelmen kívül hagyni a 2023. december 4. és 2024. január 22. közötti 49 napot, mivel a kirendelt szakértők leterheltség és kompetenciahiány miatt kirendelés alóli felmentésüket kérték, amely az eljárás elhúzódásához vezetett.

i)

A kérelmezett kérte továbbá az eljárás felfüggesztését a P. Törvényszék által 50.Pk.50.1../2025/2. szám alatti végzéssel kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

Az elsőfokú végzés

[4] Az elsőfokú bíróság a kérelmezett eljárás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította. Kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 932 400 forint vagyoni elégtételt, az államnak 8 804 forint illetéket. Ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Megállapította, hogy 27 880 forint le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad.

[5] Az eljárás felfüggesztését nem találta indokoltnak.

Rögzítette, hogy a kérelmező keresetlevelét 2016. augusztus 9. napján nyújtotta be; és jelen volt a másodfokú ítélet kihirdetésén 2024. október 22. napján; így a Pevtv. 2. §-ának (1)-(3) bekezdései és 3. §-ának (1) bekezdése szerint az eljárás számított időtartama az e kettő közötti 2997 nap.

[6] A 2016. november 14. és 2018. szeptember 24. közötti időtartamból a 2017. április 15. és 2018. július 26. közötti 468 napot tekintette levonhatónak, mivel a kérelmező az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedését követően nyomban nem észlelhette, hogy a bíróság az eljárás iratait elmulasztotta megküldeni a perbíróságnak, azonban az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedésétől számított 6 hónap elteltével már elvárható volt a bíróság inaktivitásának észlelése és az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése. Kifejtette: az iratok megérkezését követően már ezt a bíróságot terhelte intézkedési kötelezettség, ezért nem az első érdemi intézkedésnek van jelentősége.

[7] Nem csökkentette az eljárás számított időtartamát a 2018. október 5. és 2018. december 4. közötti 60 nappal, mert a kérelmező pontos, idézhető címe az eljárás iratai között fellelhető volt; ezen időtaram a bíróság érdekkörébenfelmerült, elhárítható okból telt el szükségtelenül.

[8] Szintén nem látott lehetőséget a 2016. augusztus 9. és 2019. december 11. közötti időszak levonására, mivel a vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló eljárásban a keresetlevél tartalmi hiányosságainak jogkövetkezményeit nem lehet formális percsелеkmények alapján megítélni; a jogi képviselő nélkül eljáró kérelmezőtől nem volt elvárható maradéktalanul megfelelő keresetlevél benyújtása.

[9] Az eljárás számított időtartamából levonta ugyanakkor a 2020. szeptember 8. és 2021. február 10. közötti 155 napot, mivel az eljárás a felek közös kérelmére szünetelt, azaz a felek akaratából nem haladt előre.

[10] Nem találta levonhatónak ugyanakkor a 2022. január 14. és 2022. április 12. közötti 88 napot mivel a felperes csupán eljárási jogát gyakorolta a kereset felemelésével, az nem tekinthető visszaélésszerű joggyakorlásnak és a kérelmező érdekkörében felmerülő, szükségtelenül eltelt időnek sem.

[11] Nem csökkentette az eljárás időtartamát a 2022. július 5. és 2022. október 20. közötti időtartammal sem, hiszen a tárgyalásnak az egyezségkötés reményében a felek közös kérelmére távolabbi határrapra történő kitűzése a bíróság érdekkörben felmerülő okként minősül.

[12] Kifejtette: a szakértői vélemény elkészítéséhez szükséges szakértői szemlét a kérelmező érdekkörében felmerült okból kellett elhalasztani, így a szakértő részére rendelkezésre álló eredeti határidő és a szakvélemény benyújtása közötti, 2024. január 22. és 2024. március 6. közé eső 43 napot le kellett vonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján. A szakértői bizonyítás további nehézségei miatt eltelt idő ugyanakkor nem vonható le, mivel az eljárás figyelembe vehető időtartama csak a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdésében meghatározott okból csökkenthető.

[13] Mindezekre tekintettel az eljárás számított időtartamából 666 napot vont le, és a kérelmezettet ennek megfelelően kötelezte vagyoni elégtétel megfizetésére.

[14] Rögzítette, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerint számított 36 684 forint illetékből kérelmező pervesztességével arányosan 8 804 forintot köteles megfizetni a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. §-ának (1) bekezdése alapján, a fennmaradó összeg az állam terhén marad a kérelmezett illetékmentességére tekintettel.

A fellebbezések és a fellebbezésre tett észrevétel

[15] A kérelmező fellebbezésében kérte az elsőfokú végzés részbeni megváltoztatásával a vagyoni elégtétel összegét 1 428 400 forintra felemelni. Továbbra is állította, hogy a keresetlevelet 2016. július 22-én nyújtotta be, így további 18 napot figyelembe kell venni az eljárás időtartamaként. Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul vont le az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtásának elmaradása miatt 468 napot: mind a bíróság megnevezése, mind a perbíróságon rendszeresen kért felvilágosítást, amelyet megtagadtak. Az akta, ügyszám, fellelhetőség hiányában a kifogás előterjesztése kizárt; ezen időtartam eltelté nem róható a terhére. A szakértő helyszíni szemlét a balesettel érintett lányának hazaszállítása csak 3 nappal késleltette; az alapper alperese 9,5 év elteltével kért szakértőt, az eljárás szakértő részéről történt elhúzása nem írható a terhére, ezért a levont 43 napra is megilleti vagyoni elégtétel. Nem vitatta, hogy jelen volt a másodfokú határozat kihirdetésekor, de balesetből eredő hallásvesztése, a beszédértés hiánya és kommunikációs zavara miatt a határozatot nem hallotta, így a határozat kihirdetése és annak kézbesítése közötti 45 napra is megilleti a vagyoni elégtétel. Az elsőfokú bíróság által elismert 2997 napon felül így további 574 napra (18+468+43+45) is vagyoni elégtételre jogosult.

[16] A kérelmezett fellebbezésében kérte az elsőfokú végzés részbeni megváltoztatásával a kérelem teljes elutasítását. Érvelése szerint az elsőfokú végzés sérti a Pevtv. 2. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, 7. §-ának (1) és (2) bekezdéseit és 15. §-ának (3)-(5) bekezdéseit. Az érintett eljárás nem a marasztalásban foglalt mértékben haladta meg a Pevtv. szerinti észszerű időtartamot. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pevtv. 2. §-ának (2) bekezdése ellenére

az eljárás számított időtartamába beleszámította az elsőfokú eljárás kezdő napját is, az eljárás számított időtartama ténylegesen 2996 nap.

[17] A 2016. november 14. és 2018. szeptember 24. napja közötti időtartammal összefüggésben előadta: a kérelmezőnek nem volt oka arra, hogy hat hónapot várjon az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésével; a jogi szakvizsgával rendelkező kérelmezőtől elvárható volt a per figyelemmel kísérése és az eljárás elhúzódásának észlelése esetén a rendelkezésre álló jogi eszközök kihasználása. Sem a Pevtv., sem más jogszabály nem különíti el szakaszokra az áttétellel indult peres eljárásokat, ezért nem volt annak jelentősége, hogy mikor kezdődött a perbíróságon kijelölt bíró intézkedési kötelezettsége. A bíróság az áttételt elrendelő végzés jogerejének tanúsítása és a perbíróság 2018. szeptember 24-i intézkedése között inaktív volt, így a teljes 679 nap levonandó.

[18] A felperes jogi szakvizsgával rendelkezik, ennek ellenére az általa benyújtott keresetlevél hiánypótlást követően sem felelt meg az 1952. évi Pp. 121. §-a (1) bekezdésének; a keresetlevél újbóli előterjesztéséig eltelt idő a kérelmező mulasztására vezethető vissza. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott alacsonyabb elvárhatósági mérce a kérelmezővel szemben nem alkalmazható; a 2016. augusztus 9. és 2019. december 11. közötti 1219 nap levonásának van helye a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján.

[19] A kérelmezett akként nyilatkozott, hogy ezt meghaladóan annak sürgősségi megismétlése nélkül fenntartja az elleniratban foglaltakat. A 2016. november 14. és 2018. szeptember 24., valamint a 2016. augusztus 9. és 2019. december 11. közötti időtartam levonása esetén az eljárás figyelembe vehető időtartama (a számított 2996 napra figyelemmel) 1777 nap, amely nem haladja meg az észszerűnek minősülő tartamot, így a kérelem elutasításának van helye.

[20] A kérelmező a kérelmezett fellebbezésére tett észrevételében kérte a fellebbezés elutasítását. Hangsúlyozta, hogy a keresetlevél érkeztető bélyegzőjén 2016. július 22. szerepel. Okirattal igazolt, hogy mind a bíróság megnevezése, mind a perbíróságot, mind a kérelmezettet folyamatosan kérte a kereset fellebbezésének közlésére, tájékoztatásra az ügy állásáról; a bíróságok kérései teljesítését megtagadták, csupán elnöki megkeresésből tudta meg, hogy a keresete Cs.-en van. Mivel nem ismerte, hol van az ügy, mi az ügyszáma, kifogást sem nyújthatott be. A levont 468 nap késedelem tőle független, nem róható a terhére és azt elhárítani sem tudta. Hangsúlyozta, hogy az ügy elfektetése önmagában jogellenes, saját felróható magatartására senki nem hivatkozhat. Továbbra is kérte, hogy az ítéltábla 2016.8 és 2022.10.22. között 3571 nap után 1 428 400 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezze a kérelmezettet.

[21] A kérelmezett a kérelmező fellebbezésére nem tett észrevételt.

A másodfokú bíróság döntése

[22] A kérelmező fellebbezése megalapozatlan, míg a kérelmezett fellebbezése részben alapos.

[23] Az elsőfokú bíróságnak az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasító rendelkezése ellen a Pp. 128. §-ának (5) bekezdéséből következően nincs helye fellebbezésnek; az elsőfokú bíróság végzésének egyéb rendelkezéseit ugyanakkor a felek fellebbezései érintették.

[24] A kérelmező fellebbezésével összefüggésben szükséges rögzíteni, hogy a kérelmező az elsőfokú eljárás során 2016. július 22. és 2024. december 6. közötti időtartamra 1 222 800 forint vagyoni elégtétel iránti igényt érvényesített, a fellebbezésben kért 1 428 400 ezt meghaladja, az érvényesített igény felemelése a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése szerint irányadó Pp. 373. §-ának (1) bekezdésébe ütközik; azt ezért nem lehetett figyelembe venni (Megjegyzi az ítéltábla, hogy 2016. július 22. és 2024. december 6. között mindösszesen 3059 nap telt el; a fellebbezésben igényérvényesítés alapjaként megjelölt 3571 nap értelmezhetetlen.)

[25] A kérelmezett fellebbezésére tekintettel rámutat továbbá az ítéltábla, hogy jelen eljárásban is irányadó Pp. 371. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerint a fellebbezésben meg kell jelölni azt az anyagi vagy eljárási szabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja, ez a fellebbezés szükségszerű tartalma a Pp. 370. §-ának (1) bekezdésére és arra figyelemmel, hogy ez határozza meg a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörnek terjedelmét. Ezen követelményt nem elégíti ki annak rögzítése, hogy a fél az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját tartja fenn (BDT2021. 4397.); vagy az elleniratra utal vissza, mivel az ellenirat nem a fellebbezés része (Kúria Pfv.IV.20.829/2022/6., Kúria Pkf.II.24.839/2019/3., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.428/2022/8.). Annak a meghatározása, hogy az elleniratban foglalt érvek közül melyek lehetnek alkalmasak a fellebbezett határozatban leírt álláspont cáfolatára, nem a másodfokú bíróság feladata; az ítéltábla ezért az elsőfokú végzés felülbírálatát kizárólag a fellebbezésekben konkrétan megjelölt anyagi és eljárási szabálysértések körében végezhetette el; így nem vizsgálta, hogy a kérelmezett fellebbezésében kifejezetten nem érintett, csak az elleniratban megjelölt időtartamok vonatkozásában az elsőfokú bíróság – a kérelmező fellebbezésével nem érintett körben – jogszerű döntést hozott-e.

[26] A Pp. 370. §-ának (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)–d) pontjaiban megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak, azaz a fellebbezés jogi indokai is. A kérelmező az elsőfokú eljárásban is 2016. július 22. és 2024. december 6. közötti időtartamra érvényesített vagyoni elégtétel iránti igényt; az elsőfokú bíróság végzésben az eljárás kezdő időpontjaként 2016. augusztus 9. napját határozta meg; a Pevtv. 2. §-ának (3) bekezdése alapján az eljárás számított időtartamának meghatározása során utolsó napjaként 2024. október 22. napját vette figyelembe, mivel a kérelmező jelen volt a másodfokú határozat kihirdetésekor. Az elsőfokú eljárás során is ismert volt, hogy a kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős ítélettel szemben, mint ahogyan az is, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálására tárgyalást tűzött ki. A Pevtv. 2. §-ának (4) bekezdése szerint az eljárást befejező jogerős határozat alatt a felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletet kell érteni; az eljárás ezen időpontig – így 2024. október 22. és 2024. december 6. között is – folyamatban volt [a Pevtv. 2. §-ának (5) bekezdése szerint ugyanakkor a másodfokú eljárási szakasz 2024. október 22. napján befejeződött, függetlenül attól, hogy a határozat kihirdetésén a kérelmező jelen volt-e]. Az ítéltábla az elsőfokú végzés felülbírálata során ugyanakkor kötött a fellebbezés jogi érveihöz is. A kérelmező nem azért kérte az elsőfokú végzést megváltoztatni, mert az eljárás még folyamatban maradt a felülvizsgálati eljárásra tekintettel, hanem csupán arra hivatkozott,

hogy habár jelen volt a másodfokú tárgyaláson, azonban az itt elhangzottakat fennálló halláskárosodása és egyéb megbetegedései miatt nem értette. Ezen érvekre tekintettel az elsőfokú végzés megváltoztatásának pedig nem volt helye: a Pevtv. 2. §-ának (3) bekezdése ezzel összefüggésben mérlegelést nem engedően rögzíti, hogy amennyiben az igényérvényesítő fél az eljárást befejező jogerős határozat kihirdetésén jelen volt, az eljárást befejező jogerős határozat közlésének a napjaként a kihirdetés napját kell figyelembe venni; továbbá az eljárás irataiból az is megállapítható, hogy a kérelmező a másodfokú tárgyaláson eljárva nyilatkozatot is tett, amely ellentmond a fellebbezésében előadottaknak.

[27] A kérelmező iratellenesen állította, hogy keresetét 2016. július 22. napján nyújtotta be a bírósághoz. A teljes terjedelmében az ítéltábla rendelkezésére álló eljárási iratokból megállapíthatóan a felperes keresetlevelének keltezése 2016. július 22.; az érkeztetőbélyegző tanúsága szerint azt 2016. augusztus 9. napján személyesen nyújtotta be a bíróság megnevezése. A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet (a továbbiakban: Bűsz.) 23. §-ának (5) bekezdése szerint a személyesen benyújtott beadvány átvételét az átvevő a beadvány felzetén igazolja az érkezés megjelölésére szolgáló bélyegzővel; a keresetlevél benyújtásának időpontjaként az ott feltüntetett időpontot kell tekinteni, a kérelmező ezzel ellentétes állítását nem igazolta.

[28] Mindezekre tekintettel az eljárás számított időtartamaként a másodfokú eljárásban is a 2016. augusztus 9. és 2024. október 22. közötti időtaram tekintendő, arra azonban helytállóan hivatkozott a kérelmezett, hogy a Pevtv. 2. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel ez ténylegesen 1996 nap az elsőfokú bíróság által rögzített 1997 nappal szemben.

[29] Az ítéltábla részben magalapozottnak találta a kérelmezett fellebbezését a 2016. november 24. és 2018. szeptember 24. napja közötti időtartam vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a kérelmezőtől az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedéséről szóló tájékoztatás kézhezvételét követő hat hónap elteltével volt elvárható a bíróság inaktivitásának észlelése és az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése. A töretlen bírói gyakorlat szerint a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében foglaltak szerinti követelményt nem lehet mechanikusan, formálisan megítélni; az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával, és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni, hogy a vagyoni elégtételt érvényesítő fél terhére ítéltető-e meg, ha az adott bírósági mulasztással szemben nem vette igénybe az eljárás elhúzódása miatti kifogást. Az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása akkor elvárható, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását.

[30] A kérelmezett álláspontjával szemben ez nem az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedéséről szóló értesítés átvételével egyezik, hiszen ezen időpontban még késedelem sem áll fenn; ugyanakkor az ítéltábla az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 6 hónapot eltúlzottnak találta. A kérelmező azon eljárásban felperesként vett részt, maga kívánt tehát a bíróság előtt igényt érvényesíteni; továbbá mivel jogi végzettséggel, szakvizsgával is rendelkezik tisztában volt az eljárási szabályokkal; így azzal is, hogy a keresetlevél áttételét követően a bíróságot az 1952. évi Pp. 124. §-ának (1) bekezdése szerint 30 napos intézkedési

kötelezettség terhelte. Figyelemmel arra, hogy 2016. november 14. napján már az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedéséről tájékoztatták; figyelemmel a fenti határidőre még az ünnepekre tekintettel is legkésőbb 2017. február 14. napján észlelnie kellett a bíróság inaktivitását; az ezt követő naptól elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése (ez abban az esetben még inkább irányadó, ha az áttételt elrendelő végzés jogerőre emelkedéséről szóló értesítést nem vette kézhez, hiszen ez esetben azt kellett tapasztalnia, hogy a bíróság az áttételt elrendelő végzés meghozatalától inaktív; az áttételt elrendelő végzést pedig a kérelmező 2016. szeptember 29-én átvette). A kérelmező ugyan hivatkozott arra, hogy a Cs.-i Bíróságon és törvényszék megnevezése többször kért tájékoztatást az ügy állásáról; azonban az eljárás iratai között ilyen nem lelhető fel, ezen hivatkozását a kérelmező más módon sem igazolta. Az 1952. évi Pp-be éppen azért került beiktatásra az eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézménye, hogy ráhatást biztosítson a félnek az eljárások elhúzódásmentes folytatására. A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésével összefüggésben olyan beadványnak van jelentősége, amely tartalma szerint arra irányul, hogy az adott határidő eredménytelen elteltét, a bírósági cselekmény hiányát sérelmezze; önmagában egy tájékoztatás iránti kérelem nem feltétlenül minősül ekként. A kérelmező arra is megalapozatlanul hivatkozott, hogy mivel az iratok a fellelhetőségét az ügyszámot nem ismerte, nem volt lehetősége az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésére. Az áttételt elrendelő végzésből ismerte azon bíróságot, ahová a keresetlevelét áttették, a felek nevének és az ügy tárgyának (esetlegesen az áttételt elrendelő végzés számának) közlésével a kifogás előterjeszthető lett volna; illetve a kifogást a bíróság megnevezése is benyújthatta volna.

[31] Az ítéltábla ugyanakkor osztotta az elsőfokú bíróság végzésben foglaltakat annyiban, hogy a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján levonásnak csupán 2018. július 26. napjáig volt helye. A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése csupán a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartam levonását teszi lehetővé. Az eljárás iratai 2018. július 26. napján érkeztek a perbíróság megnevezése, figyelemmel a törvénykezési szünet időtartamára is, az 1952. évi Pp. 124. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettség határideje 2018. szeptember 20. napja volt, eddig az időpontig késedelem a bíróság oldalán nem állt fenn, így az eljárás elhúzódása miatti kifogás sem volt alappal előterjeszthető. A perbíróság a keresetlevél hiánypótlásáról 2018. szeptember 24. napján rendelkezett, amely olyan minimális késedelem, amely alapján a kifogás benyújtása nem elvárható.

[32] Az ítéltábla mindezen indokok alapján az eljárás számított időtartamából a 2017. február 15. és 2018. július 26. közötti 526 napot vonta le.

[33] Az ítéltábla továbbá a 2016. augusztus 9. és 2019. december 11. közötti időtartam tekintetében is csupán részben osztotta az elsőfokú bíróság döntését. Az elsőfokú bíróság azt helytállóan rögzítette, hogy a keresetlevél tartalmi hiányosságainak a jogkövetkezményeit nem lehet formális percselekmények alapján megítélni (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.339/2023/2.). A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján egy adott időszak levonhatóságához egyszerre szükséges egyrészt annak a megállapítása, hogy az a kérelmező érdekkörében merült fel, másrészt az eljárás előrehaladását nem szolgálta, harmadrészt - a kérelmező által - elhárítható lett volna, negyedrészt szükségtelenül telt el. A perbeli esetben a kérelmező által benyújtott keresetlevél ténylegesen nem tartalmazott az 1952. évi Pp. 121. §-a (1) bekezdésének e) pontjának megfelelő határozott kereseti kérelmet. A keresetlevél áttételét követően a bíróság a kérelmezőt felhívta a keresetlevél hiányainak pótlására, ezek között határozott kereseti kérelem előterjesztésére; a kérelmező ezen végzést követően benyújtott

nyilatkozata ilyent ugyanakkor továbbra sem tartalmazott. Az elsőfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat figyelemmel van a jogi képviselő nélkül eljáró féllel szembeni alacsonyabb elvárhatósági mércére; azonban jelen esetben a kérelmező maga is jogi végzettséggel, jogi szakvizsgával rendelkezik; az 1952. évi Pp. 73/C. §-ának (3) bekezdése alapján őt úgy kell tekinteni, mintha jogi képviselővel járt volna el. Márpedig a jogi képviselőtől még méltányos elbírálás mentén is elvárható, hogy legalább a bíróság hiánypótló végzését követően határozott kereseti kérelmet rögzítő keresetlevelet terjesszen elő. Ennek elmulasztása a kérelmező érdekkörében felmerülő, elhárítható körülmény; az idézés kibocsátására alkalmas keresetlevél benyújtásáig az eljárás ezen okból az eljárás előrehaladását nem szolgálóan, szükségtelenül telt el. Az elsőfokú bíróság által felhívott eseti döntés (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.038/2024/2.) nem volt irányadó, mivel jelen esetben a kérelmező jogi végzettséggel rendelkezett és a hiánypótlást követően sem nyújtott be az 1952. évi Pp. 121. §-ának megfelelő keresetlevelet. Az ítéltábla ezért a hiánypótló végzésben engedélyezett határidő leteltétől, azaz 2018. december 20. napjától (a kérelmező határidőben 2018. december 19. napján nyújthatta volna be a hiánypótló végzésnek megfelelő keresetlevelet) a keresetlevél ismételt előterjesztéséig, azaz 2019. december 11. napjáig eltelt 356 nappal a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján csökkentette az eljárás számított időtartamát.

[34] Az ítéltábla ugyanakkor osztotta az elsőfokú bíróság érveit a 2024. január 22. és 2024. március 6. közötti 43 nap levonásával összefüggésben. A szakértői vélemény elkészítéséhez a bíróság által feltett kérdésekre tekintettel a szakértői szemle megtartása nem volt mellőzhető, amelyet a kérelmező tudott biztosítani. Az eljárás igazságügyi szakértő beadványából megállapítható, hogy a 2023. december 14. napjára kitűzött szakértői szemlét kifejezetten és kizárólag a kérelmező kérte elhalasztani a szakértőnek megküldött emailben a lányának külföldi balesete miatt; jelezve, hogy azon bizonytalan ideig nem tud részt venni. Ezen körülmény a kérelmező érdekkörében merült fel; a szakértői szemle kitűzéséig és a szakértői vélemény meghosszabbított határidőben történt előterjesztéséig szükségtelenül, az eljárás előrehaladását nem szolgálóan telt el. Az időmúlás elhárítható lett volna, hiszen az ekkor már 9 éve tartó perben a kérelmezőtől elvárható lett volna a szakértői szemle megtartásának biztosítása. A kérelmező továbbá maga is arra hivatkozott az elsőfokú eljárás során, hogy a baleset miatt csupán 4 napig volt távol; ugyanakkor nincsen arra vonatkozó adat, hogy az akadály megszűnését a szakértő felé bármilyen módon jelezte volna, amely esetben a szakértői szemle korábban megtartható és a szakvélemény akár az eredeti határidőben is előterjeszthető lehetett volna.

[35] Az elsőfokú bíróság az eljárás időtartamából levonta a 2020. szeptember 8. és 2021. február 10. napja közötti 155 napot is a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján, ezen rendelkezést a kérelmező fellebbezése annyiban érintette, hogy a teljes 2997 napra kérte vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezni a kérelmezettet. Ezen időszak vonatkozásában ugyanakkor a kérelmező fellebbezése semmilyen előadást, jogi érvelést nem rögzít; a Pp. 370. §-a (1) bekezdésének utolsó fordulata alapján azt az ítéltábla nem is vizsgálhatta.

[36] A fellebbezések alapján érdemben vizsgálható időtartamokat figyelembe véve az ítéltábla az alapeljárás figyelembe vehető 2996 napját a kifejtettek szerint a 2017. február 15. és 2018. július 26. közötti 526 nappal, a 2018. december 20. és 2019. december 11. napja közötti 356 nappal, továbbá az elsőfokú bíróság által is levonni rendelt 2024. január 22. és 2024. március 6. közötti 43 nappal és a fellebbezéssel kifejezetten nem támadott 2020. szeptember 8. és 2021. február 10. közötti 155 nappal csökkentette. Az eljárás figyelembe

vehető időtartama ekként 1916 nap, amely meghaladja a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdésében meghatározott 60 hónapot, ekként a kérelmező a Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése alapján vagyoni elégtételre jogosult. A kérelmezett által megtérítendő vagyoni elégtétel összege a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) és (2) bekezdései szerint 766 400 forint (1916x400).

[37] A vagyoni elégtétel összegének leszállítása miatt változott az eljárásban a pernyertesség aránya is, azonban a felek az eljárás költségét a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint nem számították fel, így arról sem az elsőfokú bíróságnak, sem az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[38] Az ítéltábla észlelte ugyanakkor, hogy a kérelmező még az eljárást megindító kérelemben kérte személyes költségmentesség engedélyezését, amelyet az elsőfokú bíróság az eljárást befejező határozat meghozataláig nem bírált el; az iratok visszaküldését követően 29. sorszám alatti végzésével a kérelmező részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett. A Pp. 97. §-ának (1) bekezdése alapján az engedélyezett költségmentesség hatálya a kérelem előterjesztésétől kezdve kiterjed az eljárás egész tartamára; mivel a kérelmező már az eljárás megindításakor kérte a költségmentesség engedélyezését, a kérelmezőt illető költségkedvezmény hatálya az elsőfokú eljárásra is kiterjedt; az elsőfokú bíróság ezért tévesen kötelezte a kérelmezőt eljárási illeték megtérítésére. Az ítéltábla a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján irányadó Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelmek, és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, hivatalból határoz a le nem rótt illeték megtérítéséről; az ítéltábla így a kérelmező költségmentességére tekintettel mellőzte az eljárási illeték megfizetésére kötelezését és megállapította, hogy az elsőfokú eljárási illetéket az állam viseli a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján.

[39] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság végzését a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése szerint irányadó Pp. 389. §-a alapján alkalmazandó 383. §-ának (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, a megfizetendő vagyoni elégtétel összegét a rendelkező részben foglaltak szerint leszállította és mellőzte a kérelmező eljárási illeték megfizetésére kötelezését, ezt meghaladóan azt helybenhagyta.

[40] A kérelmező fellebbezése nem vezetett eredményre, míg a kérelmezett fellebbezése részben eredményes volt, azonban másodfokú perköltséget a Pp. 81. §-ának (19) bekezdése szerint nem számított fel, így arról rendelkezni nem kellett. A kérelmező személyes költségmentességére és a kérelmezett illetékmentességére tekintettel a fellebbezésekkel felmerült illeték (a kérelmező oldalán 14 880 forint, a kérelmezett oldalán 27 972 forint) a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

Debrecen, 2025. november 13.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró